

FINANSPOLITISKA RÅDETS RAPPORT 2017

Det är i goda tider som dåliga tider grundläggs

Överskottsmålet nås inte – finanspolitiken bör vara betydligt stramare

Högrekonjunkturen i den svenska ekonomin bedöms förstärkas både i år och nästa år och resursutnyttjandet bli alltmer ansträngt. Samtidigt ligger det finansiella sparandet tydligt under vad gällande överskottsmål kräver. Med hänsyn till konjunkurläget och överskottsmålet borde finanspolitiken vara betydligt mer åtstramande, vilket rådet har påpekat sedan 2014. Men regeringen väljer att i år försvaga de offentliga finanserna. Detta är uppseendeväckande och regeringen bör motivera sin politik samt förklara hur den kan vara förenlig med det finansiella ramverket. En mer åtstramande finanspolitik skulle också kunna bidra till ökad makrofinansiell stabilitet. Rätt utformad strukturpolitik, t.ex. lägre ränteavdrag och en högre fastighetsavgift, kan dämpa både bostadspriser och hushållens skuldsättning.

Fler jobb med låga kvalifikationskrav

Huvudproblemet på svensk arbetsmarknad är de stora skillnaderna i sysselsättning och arbetslöshet mellan personer födda i Sverige och utomeuropeiskt födda. Rådet föreslog redan i förra årets rapport utökade satsningar på utbildning och subventionerade anställningar. Vi påpekade också att det är nödvändigt att stimulera framväxten av fler jobb med låga kvalifikationskrav i både privat och offentlig sektor, vilket kan kräva nya anställningsformer med lägre lön.

Byt arbetslöshetsmål

Vi bedömer att regeringen inte kommer att nå sitt mål om lägst arbetslöshet inom EU till 2020. Vi menar dessutom att det vore bättre om regeringen omformulerar sitt arbetslöshetsmål till separata sysselsättningsmål för olika grupper, exempelvis asylinvandrare, unga lågutbildade och långtidsarbetslösa.

Regeringen bör kunna göra bättre prognoser

Den prognosutvärdering vi låtit göra visar att regeringens prognoser för viktiga makrovariabler har varit mindre träffsäkra än Konjunkturinstitutets och att regeringen har tenderat att överskatta tillväxten och det offentliga sparandet samt underskatta arbetslösheten. Vi menar att regeringen bör kunna göra mer träffsäkra prognoser och beräkningar än vad den hittills presterat. Detta gäller i synnerhet för det finansiella och strukturella sparandet där regeringen har tillgång till den mest aktuella informationen.

Fördelningseffekter av marknadshyror

Rörligheten på arbetsmarknaden skulle sannolikt öka och tillväxtförutsättningarna förbättras genom en omreglering av dagens bruksvärdesystem i riktning mot marknadshyror. I dag motsvarar hyran i genomsnitt drygt 24 procent av hyreshushållens disponibla inkomster. Vår kalkyl av de kortsiktiga fördelningseffekterna visar att med marknadshyror skulle den andelen öka till 31 procent. En övergång till marknadshyror skulle drabba hushåll med lägre inkomster hårdare än genomsnittet räknat i procent av disponibel inkomst. Därför bör fördelningseffekterna beaktas vid en omreglering. En övergång mot marknadshyror bör således kompletteras med andra åtgärder, exempelvis utbyggda bostadsbidrag. En engångsbeskattning av fastighetsägarna skulle kunna bidra till att finansiera höjda bostadsbidrag.

Ytterligare information

Rapporten *Svensk finanspolitik* lämnas till regeringen i dag. Finanspolitiska rådet består av Harry Flam (ordförande), Yvonne Gustafsson (vice ordförande), Hilde C. Bjørnland, Peter Englund, Cecilia Hermansson och Bertil Holmlund.

Kontakt

Vill du veta mer, kontakta rådets ordförande Harry Flam (tel. 070-918 85 45) eller kanslichef Joakim Sonnegård (tel. 08-453 59 88).

*Finanspolitiska rådet är en statlig myndighet som har regeringens uppdrag att granska om finanspolitiken möter sina grundläggande mål. Dessa inkluderar långsiktigt hållbara offentliga finanser, överskottsålet och utgiftstaket. Rådet ska även bedöma hur finanspolitikens inriktning förhåller sig till konjunkturutvecklingen och utvärdera regeringens prognoser för ekonomins utveckling samt redovisningen till riksdagen av de offentliga finanserna. Rådet får också bedöma om finanspolitiken ligger i linje med god långsiktigt uthållig tillväxt och långsiktigt hållbar hög sysselsättning, samt analysera effekterna av finanspolitiken på välfärdens fördelning på kort och lång sikt. En uppgift är också att granska tydligheten i de ekonomiska propositionerna samt kvaliteten i de underlag som regeringen baserar sina bedömningar på. Rådet ska verka för en ökad offentlig diskussion i samhället om den ekonomiska politiken. Rapporten *Svensk finanspolitik* publiceras en gång per år.*